

розроблення міждисциплінарних програм, інструментів діагностики рівня моральної культури студентів, впровадження цифрових етико-освітніх практик та вивчення впливу академічної доброчесності й наставництва на професійне становлення педагога.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. П., Табачук І. Г. Формування особистості вчителя в сучасних умовах. *Політичний менеджмент*. 2005. № 1(10). С. 58–59.
2. Бех І. Д. Духовні цінності в розвитку особистості. *Педагогіка і психологія*. 1997. № 1. 124–129.
3. Вітвицька С. С. Аксиологічний підхід до виховання особистості майбутнього вчителя. *Креативна педагогіка*. 2015. № 10. С. 63–67
4. Донцов А. В. Моральна культура вчителя: монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2008. 240 с.
5. Ільченко О. Академічна доброчесність як фактор забезпечення якісної підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. № 33. С. 100–103.
6. Москальова, Л. Ю. Теоретико-методичні засади виховання у майбутніх учителів морально-етичної культури: автореф. дис. ... докт. пед. наук. Київ. 2011. 40 с.
7. Панасюк О. П. Технологія морального виховання майбутніх вчителів: монографія. Луцьк: ПВД «Твердиня». 2010. 178 с.
8. Професійна етика вчителя: час і вимоги / за заг. ред. Б. М. Жебровського. Київ. 2000. 78 с.
9. Quinlan K. M. Towards an educational humanities for teacher education: Building the relational, emotional, and ethical bases of teaching practice. *Oxford Review of Education*. 2021. 47(6). Pp. 752–769.
10. Jelovac D. Redefining the Moral Attributes of an Excellent Secondary School Teacher. *Education Sciences*. 2025. 15(7). 875 p.

REFERENCES

1. Andrushchenko, V. P., Tabachuk, I. H. (2005). Formuvannya osobystosti vchytelia v suchasnykh umovakh [Formation of the teacher's personality in modern conditions]. *Politychny menedzhment*. № 1(10). S. 58–59. [in Ukrainian]
2. Bekh, I. D. (1997). Dukhovni tsinnosti v rozvytku osobystosti [Spiritual values in personal development]. *Pedahohika i psykholohiia*. № 1. 124–129.
3. Vitvytska, S. S. (2015). Aksiolohichni pidkhyd do vykhovannia osobystosti maibutnoho vchytelia [Axiological

approach to personality development of a future teacher]. *Kreatyvna pedahohika*. № 10. S. 63–67. [in Ukrainian]

4. Dontsov, A. V. (2008). *Moralna kultura vchytelia: monohrafiia* [Moral culture of a teacher: monograph]. Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina. 240 s. [in Ukrainian]
5. Ilchenko, O. (2024). Akademichna dobrochesnist yak faktor zabezpechennia yakisnoi pidhotovky maibutnikh pedahohiv u zaklakh vyshchoi osvity [Academic integrity as a factor in ensuring high-quality training of future teachers in higher education institutions]. *Vytoky pedahohichnoi mais-ternosti*. № 33. S. 100–103. [in Ukrainian]
6. Moskalova, L. Yu. (2011). *Teoretyko-metodychni zasady vykhovannia u maibutnikh uchyteliv moralno-etychnoi kultury: avtoref. dys. ... dokt. ped. nauk* [Theoretical and methodological principles of education of future teachers of moral and ethical culture: author's abstract of the dissertation ... Doctor of Pedagogical Sciences]. Kyiv. 40 s. [in Ukrainian]
7. Panasiuk, O. P. (2010). *Tekhnolohiia moralnoho vykho-vannia maibutnikh vchyteliv: monohrafiia* [Technology of moral education of future teachers: monograph]. Lutsk: PVD «Tverdynia». 178 s. [in Ukrainian]
8. Profesiina etyka vchytelia: chas i vymohy [Teacher's professional ethics: time and requirements] (2000). / za zah. red. B. M. Zhebrovskoho. Kyiv. 78 s.
9. Quinlan, K. M. (2021). Towards an educational humanities for teacher education: Building the relational, emotional, and ethical bases of teaching practice. *Oxford Review of Education*. 47(6). Rr. 752–769. [in English]
10. Jelovac, D. (2025). Redefining the Moral Attributes of an Excellent Secondary School Teacher. *Education Sciences*. 15(7). 875 p. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛЯШЕНКО Ростислав – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: проблема самоактуалізації та самореалізації особистості, феномен «само», професійна підготовка майбутніх фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LIASHENKO Rostyslav – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Higher Sciences Central Ukrainian State University named after Vladimir Vynnychenko.

Scientific interests: problem of self-actualization and self-realization of personality, phenomenon of "self", professional training of future specialists.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2025 р.

Стаття прийнята до друку 09.10.2025 р.

УДК 37.017:17.022.1]:37.0+374](045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-214-219

МАЛЬОВАНА Яна –

аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9947-7432>

e-mail: yana.malovana@udpu.edu.ua

ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена обґрунтуванню педагогічних технологій формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов у процесі формальної, неформальної та цифрової освіти. Актуальність дослідження зумовлена потребою модернізації професійної підготовки педагогів у контексті гуманізації освіти, розширення міжкультурної взаємодії та забезпечення академічної доброчесності. У центрі уваги – проблема узгодження когнітивного, емоційно-мотиваційного та діяльнісного компонентів аксіологічного розвитку особистості, що забезпечує професійну зрілість, етичну культуру й соціальну відповідальність майбутнього вчителя.

Мета дослідження полягає у визначенні ефективних засобів і педагогічних умов, що забезпечують цілісність процесу формування ціннісного ставлення до професійної діяльності в умовах взаємодії різних освітніх форматів. Використано теоретичні методи аналізу, узагальнення, порівняння та систематизації психолого-педагогічних праць, що дало змогу уточнити зміст поняття «ціннісне ставлення до професійної діяльності» у межах аксіологічного, компетентнісного, діяльнісного та культурологічного підходів і визначити педагогічні умови його розвитку.

Доведено, що інтеграція формальної, неформальної та цифрової освіти створює сприятливе середовище для поєднання теоретичної підготовки з практичним досвідом і саморозвитком. Виокремлено найбільш ефективні технології – проєкту, рефлексивно-ціннісну, наставницьку та інтерактивні технології неформальної освіти. Їх реалізація у підготовці вчителів іноземних мов відбувається через міжкультурні проєкти, співпрацю з носіями мови, створення навчальних матеріалів для різних культурних контекстів і впровадження цифрових засобів, що сприяють розвитку академічної доброчесності, етики онлайн-спілкування, культури цитування та відповідального використання інформації.

Результати дослідження можуть бути використані викладачами та розробниками освітніх програм для вдосконалення змісту освітніх компонентів, виховної роботи й системи педагогічного супроводу здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: професійна ідентичність, педагогічні технології, формальна освіта, неформальна освіта, цифрове середовище, аксіологічна підготовка, академічна доброчесність, гуманістичні цінності, міжкультурна взаємодія.

MALIOVANA Yana –

PhD Student of Pedagogy

and Educational Management Department

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9947-7432>

e-mail: yana.maliovana@udpu.edu.ua

TECHNOLOGIES FOR FORMING VALUES IN THE PROCESS OF FORMAL AND INFORMAL EDUCATION

The article is devoted to the justification of pedagogical technologies for forming the value-based attitudes of future foreign language teachers in the process of formal, informal, and digital education. The relevance of the study is determined by the need to modernize the professional training of teachers in the context of humanizing education, expanding intercultural interaction, and ensuring academic integrity. The focus is on the problem of coordinating the cognitive, emotional-motivational, and activity components of the axiological development of the personality, which ensures the professional maturity, ethical culture, and social responsibility of the future teacher.

The purpose of the study is to identify effective means and pedagogical conditions that ensure the integrity of the process of forming a value-based attitude towards professional activity in the context of interaction between different educational formats. Theoretical methods of analysis, generalization, comparison, and systematization of psychological and pedagogical works were used, which made it possible to clarify the content of the concept of “value-based attitude towards professional activity” within the framework of axiological, competence-based, activity-based, and cultural approaches and to determine the pedagogical conditions for its development.

It has been proven that the integration of formal, informal, and digital education creates a favorable environment for combining theoretical training with practical experience and self-development. The most effective technologies have been identified: project-based, reflective-value-based, mentoring, and interactive technologies of informal education. Their implementation in the training of foreign language teachers takes place through intercultural projects, cooperation with native speakers, the creation of teaching materials for different cultural contexts, and the introduction of digital tools that promote academic integrity, online communication ethics, citation culture, and responsible use of information.

The results of the study can be used by teachers and developers of educational programs to improve the content of educational components, educational work, and the system of pedagogical support for higher education seekers.

Key words: professional identity, pedagogical technologies, formal education, digital environment, axiological training, academic integrity, humanistic values, intercultural interaction.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних умовах трансформації освітнього простору, посилення ролі гуманістичних і європейських цінностей у професійній підготовці педагогів особливої значущості набуває проблема формування у майбутніх учителів іноземних мов ціннісного ставлення до професійної діяльності. Вона безпосередньо пов'язана з актуальними завданнями вищої педагогічної освіти, визначеними у нормативних документах України – Законах «Про освіту» [6], «Про вищу освіту» [4], Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки [5]. У цих актах акцентується необхідність формування у здобувачів вищої освіти системи професійних і

загальнолюдських цінностей, здатності до саморозвитку, етичної відповідальності та дотримання принципів академічної доброчесності.

Формування ціннісного ставлення майбутніх педагогів до професійної діяльності є важливою умовою їхньої професійної зрілості та готовності до ефективної міжкультурної комунікації. В умовах цифровізації та глобалізації освітнього простору ця проблема набуває нового змісту, адже сучасний учитель має поєднувати високий рівень мовної компетентності з усвідомленням культурно-ціннісного змісту педагогічної праці. Особливого значення набуває інтеграція різних освітніх форматів – формальної, неформальної та цифрової освіти, що сприяє розвитку рефлексивного мис-

лення, саморегуляції, соціальної активності та професійної ідентичності здобувачів. Проте система педагогічних технологій, здатних забезпечити ефективне формування ціннісної сфери особистості вчителя іноземних мов, ще не має достатньої науково-методичної визначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему формування ціннісних орієнтацій у педагогічній освіті нині активно досліджують О. Гончарова, А. Маслова, М. Ткач, які аналізують аксіологічні засади професійного становлення майбутніх учителів у контексті європейських освітніх цінностей і міжкультурної взаємодії. Сучасні праці О. Бесклінської, О. Задюєнко, Т. Коваль, Н. Майер зосереджені на розкритті ролі гуманістичних, етичних та цифрових цінностей у підготовці вчителів іноземних мов, формуванні академічної доброчесності й культури педагогічного спілкування. У дослідженнях О. Джурило, О. Комар, О. Стеченко окреслено інтеграційний потенціал формальної, неформальної та цифрової освіти, що забезпечує цілісне формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх педагогів в умовах глобалізації та цифровізації освітнього простору.

Разом із тим, недостатньо дослідженням залишається питання систематизації та практичної реалізації педагогічних технологій, спрямованих на формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов у різних форматах освітнього процесу. Це й визначає актуальність та наукову новизну дослідження, що полягає у визначенні комплексу педагогічних технологій, які забезпечують ефективний розвиток ціннісної сфери майбутніх педагогів у контексті взаємодії формальної, неформальної та цифрової освіти.

Метою дослідження є визначення та характеристика педагогічних технологій формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов у процесі професійної підготовки. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання низки дослідницьких завдань: проаналізувати теоретичні підходи до проблеми формування ціннісного ставлення у педагогічній освіті; з'ясувати потенціал формальної, неформальної та цифрової освіти у розвитку професійно-ціннісних орієнтацій здобувачів вищої освіти; визначити педагогічні технології, що забезпечують ефективне формування ціннісного ставлення до професійної діяльності майбутніх учителів іноземних мов; окреслити педагогічні умови їх реалізації в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема формування ціннісного ставлення майбутніх педагогів до професійної діяльності належить до кола фундаментальних питань сучасної педагогічної науки, оскільки саме система цінностей визначає мотиваційно-смыслову сферу особистості, спрямовує її поведінку, професійні рішення та моральну відповідальність. Ціннісне ставлення виступає основою професійної ідентичності педагога, адже саме через усвідомлення та прийняття професійно значущих цінностей формується його здатність діяти відповідно до внутрішніх переконань і педагогічних ідеалів.

Сутність поняття «ціннісне ставлення до професійної діяльності» розглядається на перетині аксіологічного, психологічного й педагогічного підходів. За визначенням О. Гармаш, О. Задюєнко, І. Ладанівської, воно є проявом духовно-моральної зрілості майбутнього вчителя, що забезпечує готовність діяти відповідно до гуманістичних і професійних ідеалів, а також здатність до самоусвідомлення та саморегуляції [11]. О. Бирюк та Т. Стеченко підкреслюють, що формування ціннісного ставлення відбувається на основі внутрішнього прийняття гуманістичних орієнтирів, інтегрованих у професійну підготовку, а не лише їх когнітивного засвоєння [7].

Аксіологічний підхід, представлений у працях сучасних дослідників, зокрема О. Гончарової та А. Маслової, розглядає професійну підготовку як процес засвоєння європейських і гуманістичних цінностей, що формують внутрішню систему професійних смислів і моральних переконань [9]. Компетентнісний підхід, на який спираються О. Бесклінська та Т. Коваль, передбачає інтеграцію ціннісних орієнтацій у структуру професійної компетентності, де цінності виконують не лише мотиваційну, а й регулятивну функцію [2]. Діяльнісний і культурологічний підходи, репрезентовані в дослідженнях А. Джурило та О. Комар, розглядають професійну діяльність учителя іноземних мов як діалог культур, що формує толерантність, емпатію та відповідальність за збереження й поширення культурних і гуманістичних цінностей [3].

У контексті технологізації аксіологічного виховання сучасні автори (М. Афонченко, І. Савицька, І. Чайка) наголошують на доцільності використання інтерактивних, проєктних, тренінгових і рефлексивних технологій, які створюють умови для осмислення студентами професійних і європейських цінностей, зокрема принципів академічної доброчесності [1; 8].

Розвиток сучасної системи вищої освіти в Україні відбувається у контексті розширення освітнього простору, де взаємодіють формальна, неформальна та інформальна освіта. Відповідно до Закону України «Про освіту», формальна освіта визначається як цілеспрямований процес здобуття знань, умінь, навичок та інших компетентностей у закладах освіти, який завершується присвоєнням кваліфікацій і видачею документа встановленого зразка. Неформальна освіта, у свою чергу, розглядається як організована освітня діяльність поза межами формальної системи, що сприяє розвитку особистості, її професійних і соціальних компетентностей, але, як правило, не супроводжується присвоєнням кваліфікації [6].

У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки підкреслюється, що поєднання формальної та неформальної освіти сприяє формуванню відкритої системи безперервного навчання, у якій студент виступає активним суб'єктом власного освітнього поступу [5]. Саме така інтеграція створює ціннісно насичене середовище, у якому поєднуються академічна підготовка, самоосвітня діяльність і соціальна взаємодія.

Порівняльна характеристика можливостей формальної та неформальної освіти дає змогу виявити їхню взаємодоповнювальність у процесі формування професійно-ціннісних орієнтацій майбутніх учителів іноземних мов. Формальна освіта забезпечує системність і наукову обґрунтованість підготовки, створює умови для засвоєння теоретичних знань і професійних норм, сприяє формуванню когнітивного та рефлексивного компонентів ціннісного ставлення. Через зміст освітніх компонентів («Педагогіка», «Методика навчання іноземних мов», «Психологія», «Етика професійного спілкування» та ін.) відбувається осмислення гуманістичних і професійних цінностей педагогічної діяльності.

Неформальна освіта доповнює формальну, поглиблюючи практичний і соціокультурний вимір професійного становлення. Вона стимулює розвиток особистісної ініціативи, самостійності, рефлексії та соціальної відповідальності здобувачів вищої освіти. Через участь у педагогічних практиках, волонтерських проєктах, студентських клубів, мовних школах, міжнародних програмах, онлайн-курсах та вебінарах відбувається не лише засвоєння нових знань, але й формування цінностей взаємодії, емпатії, толерантності, служіння суспільству.

Показовим прикладом інтеграції двох форматів є поєднання освітнього компонента «Методика навчання іноземних мов» з участю здобувачів вищої освіти у волонтерському мовному клубі для школярів або міжнародній ініціативі, спрямованій на міжкультурний обмін. У такому поєднанні теоретичні знання, здобуті у формальній освіті, набувають практичного змісту й аксіологічного наповнення через безпосередній досвід соціальної взаємодії, партнерства та служіння спільноті.

Ефективність процесу формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов значною мірою залежить від добору та інтеграції відповідних педагогічних технологій, здатних забезпечити єдність когнітивного, емоційно-мотиваційного та діяльнісного компонентів професійного становлення. Сучасна педагогічна практика підтверджує, що саме технологічний підхід сприяє системності аксіологічного виховання, підвищує рівень усвідомлення здобувачами вищої освіти смислу професійної діяльності та розвиває внутрішню мотивацію до педагогічної праці.

Рисунок 1. Структурно-функціональна модель формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов

Однією з найбільш ефективних є проєктна технологія (див. рис. 1), яка передбачає залучення майбутніх педагогів до колективної або індивідуальної діяльності, спрямованої на створення практично значущого продукту. У процесі професійної підготовки вчителів іноземних мов ця технологія реалізується через міжкультурні та соціолінгвістичні проєкти, участь у спільних ініціативах із носіями мови, створення навчальних матеріалів для різних культурних контекстів. Проєктна діяльність сприяє самореалізації, розвитку ініціативності, відповідальності та командної взаємодії, а також формує усвідомлення соціальної значущості педагогічної професії.

Наприклад, під час організації шкільних мовних клубів, проведення міжнародних онлайн-занять або створення мультимедійних ресурсів для дітей з особливими освітніми потребами майбутні вчителі не лише вдосконалюють мовно-методичні вміння, а й осягають гуманістичний зміст своєї діяльності через досвід міжкультурної співпраці, толерантного спілкування та соціальної підтримки.

Важливе місце посідає рефлексивно-ціннісна технологія, що передбачає організацію освітнього процесу на засадах самопізнання, аналізу власних дій і мотивів. У процесі підготовки вчителів іноземних мов рефлексивні практики можуть включати ведення щоденників професійного розвитку іноземною мовою, аналіз педагогічних ситуацій, заснованих на культурних відмінностях у комунікації, обговорення досвіду викладання у міжкультурному середовищі. Такі форми роботи сприяють формуванню усвідомленого ставлення до педагогічної професії, розумінню власних цінностей і моральних орієнтирів, а також розвитку здатності до самокорекції та професійного саморозвитку.

Значний аксіологічний потенціал має технологія наставництва (тьюторства), що передбачає індивідуальний супровід здобувача освіти більш досвідченим педагогом або тьютором. У галузі іншомовної освіти наставництво може реалізовуватись через спільну розробку навчальних занять із носіями мови, тьюторський супровід під час педагогічної практики або взаємне спостереження за уроками з подальшим рефлексивним аналізом. Така взаємодія сприяє формуванню професійної ідентичності, розвитку емпатії, етичної культури, відповідального ставлення до педагогічних обов'язків. Наставництво забезпечує перенесення цінностей педагогічної спільноти у сферу особистісного досвіду майбутнього вчителя, роблячи процес професійного становлення більш усвідомленим і гуманістично орієнтованим.

У контексті неформальної освіти особливо ваги набувають інтерактивні технології, серед яких – воркшопи, тренінги, дебати, культурно-мовні ініціативи, волонтерські та міжкультурні проєкти. Для студентів мовних спеціальностей вони реалізуються через дебати іноземною мовою на етичні чи культурні теми, участь у міжнародних молодіжних програмах, створення спільних онлайн-курсів з іншомовними партнерами. Такі види діяльності стимулюють активну соціальну позицію здобувачів вищої освіти, розвиток

комунікативної культури, міжкультурної толерантності та ціннісного ставлення до професійної взаємодії. Участь у подібних ініціативах дозволяє майбутнім педагогам не лише здобувати нові знання, а й переживати емоційно значущі ситуації морального вибору, що сприяє глибокому внутрішньому прийняттю професійних цінностей.

Реалізація педагогічних технологій формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов потребує створення певних педагогічних умов, які забезпечують системність, результативність і стабільний характер аксіологічного розвитку особистості. Ці умови охоплюють організаційно-педагогічні, психологічні та технологічні аспекти освітнього процесу і ґрунтуються на принципах гуманізму, суб'єктності, інтеграції та цифрової культури.

Насамперед важливою умовою є аксіологічна спрямованість освітнього середовища, що передбачає домінування у змісті навчання гуманістичних цінностей, орієнтацію на розвиток особистісного потенціалу студента, його самоповаги, відповідальності та етичної культури. Формування ціннісного ставлення можливе лише за умови, коли всі елементи освітнього середовища – зміст освітніх компонентів, міжособистісна взаємодія, система оцінювання – сприяють розвитку у здобувачів вищої освіти моральних орієнтирів і позитивного ставлення до педагогічної діяльності.

Другою важливою умовою є інтеграція формальної та неформальної освітньої діяльності, що забезпечує цілісність процесу професійного становлення. Формальна освіта створює методологічну, теоретичну та практичну основу підготовки майбутніх педагогів, тоді як неформальна освіта розширює можливості для творчої самореалізації, міжкультурного спілкування та соціальної активності. Поєднання освітніх компонентів, педагогічної практики, наукових і творчих проєктів, волонтерських ініціатив і міжуніверситетських програм сприяє поглибленню ціннісного змісту професійної підготовки та формуванню стійких морально-етичних переконань.

Важливою педагогічною умовою виступає також підтримка рефлексії, самоосвіти та академічної доброчесності. Створення умов для усвідомлення майбутніми педагогами власних навчальних і професійних досягнень сприяє розвитку внутрішньої мотивації, здатності до самовдосконалення та відповідального ставлення до освітнього процесу. Застосування рефлексивних практик, ведення електронних щоденників, портфоліо чи самооцінювальних анкет дозволяє забезпечити відкритість і прозорість результатів освітньої діяльності, що відповідає принципам академічної доброчесності.

Сучасні тенденції цифровізації освіти зумовлюють потребу у використанні цифрових засобів для розвитку професійних і морально-етичних цінностей. Електронні портфоліо, онлайн-платформи співпраці, інтерактивні середовища обговорення та цифрові симулятори професійних ситуацій стають ефективними інструментами аксіологічного виховання. Вони не лише сприяють

формуванню інформаційно-комунікаційної компетентності, а й забезпечують рефлексивний аналіз власного досвіду, розвиток критичного мислення, толерантності та професійної відповідальності.

Особливого значення у цьому контексті набуває дотримання цінностей академічної доброчесності у цифровому середовищі. Формування етики онлайн-спілкування, поваги до авторського права, культури цитування, відповідального використання інформації та запобігання плагіату є невід'ємною складовою професійної підготовки вчителя іноземних мов. Використання цифрових платформ для створення навчальних матеріалів або міжнародної комунікації з учасниками освітнього процесу передбачає засвоєння принципів академічної чесності, взаємної поваги, відповідального ставлення до інтелектуальної власності. Таким чином, цифрове освітнє середовище стає простором не лише для розвитку компетентностей, а й для утвердження етичних і ціннісних орієнтирів сучасного педагога.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. У ході дослідження з'ясовано, що ефективне формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов можливе за умови інтеграції формальної та неформальної освіти, яка забезпечує гармонійне поєднання теоретичної підготовки, практичного досвіду та особистісного розвитку. Поєднання освітніх форматів створює сприятливе середовище для цілісного становлення професійної свідомості педагога, зокрема для засвоєння ним гуманістичних, культурних і етичних орієнтирів.

Запропоновані педагогічні технології – проєктна, рефлексивно-ціннісна, наставницька та інтерактивні технології неформальної освіти – сприяють розвитку у майбутніх педагогів гуманістичної позиції, здатності до самоаналізу, відповідальності, рефлексивності та готовності до саморозвитку. Вони формують внутрішню мотивацію до педагогічної діяльності, орієнтацію на співпрацю, толерантність і дотримання принципів академічної доброчесності.

Результати дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти, розробниками освітніх програм і методичних матеріалів для удосконалення змісту професійної підготовки, виховної роботи та системи педагогічного супроводу здобувачів вищої освіти.

Перспективи подальших досліджень убагажуються у теоретичному обґрунтуванні та практичній розробці моделі формування ціннісного ставлення майбутніх учителів іноземних мов, а також в експериментальній перевірці ефективності запропонованих технологій у реальному освітньому процесі. Такий підхід дозволить поглибити наукові уявлення про аксіологічні механізми професійного становлення педагога та забезпечити цілеспрямоване виховання його ціннісно-орієнтованої особистості.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Афонченко М. Особливості підготовки вчителів до профільного навчання іноземної мови в Україні та за

кордоном. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2023. 13(1). С. 110–116.

2. Коваль Т., Бесклінська О. Засоби формування цифрової компетентності майбутнього вчителя іноземних мов. *Науково-методичний журнал «Іноземні мови»*. 2025. № 1. URL: <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/339992> (дата звернення: 25.10.2025).

3. Комар О., Джурило А. Формування міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземних мов у контексті глобалізації освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2024. № 2. С. 46–55.

4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 25.10.2025).

5. Про затвердження Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.02.2024 № 191-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191-2024-%D1%80> (дата звернення: 24.10.2025).

6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 23.10.2025).

7. Стеченко Т., Бирюк О. Реалізація аксіологічного підходу в процесі формування інформаційної культури майбутніх учителів іноземних мов. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка*. Том 177. № 21 (2023). С. 121–125.

8. Chaika O., Savytska I., Sharmanova N., Zakrenytska L. Poly- and/or multiculturalism of future teachers in foreign language instruction: methodological facet. *WISDOM*. 2021. Vol. 20. № 4. P. 126–138.

9. Goncharova O., Maslova A. Pro-European values of higher education students: the experience of implementing J. Monnet module. *Studies in Comparative Education*. 2025. No. 2 (93). P. 4–11.

10. Maiier N. The Methodological Training of Future University Teachers to Implement Intercultural Foreign Language Education: the Competency-Based Approach. *Advanced Education*. 2017. Vol. 4. № 8. P. 4–9.

11. Ladanivska I. Yu., Zadorozhna O. I., Garmash O. L., Bashmanivskiy O. L., Zadoienko O. I. Cultivating humanistic values in aspiring foreign language teachers: the influence of the university setting. *Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias*. 2025. Vol. 4. P. 1–10.

REFERENCES

1. Afonchenko, M. (2023). Osoblyvosti pidhotovky vchyteliv do profilnoho navchannia inozemnoi movy v Ukraini ta za kordonom [Features of teacher training for profile foreign language teaching in Ukraine and abroad]. *Porivnialna profesiina pedahohika*, 13(1). S. 110–116. [in Ukrainian]

2. Koval, T., & Besklinska, O. (2025). Zasoby formuvannia tsyfrovoy kompetentnosti maibutnoho vchytelia inozemnykh mov [Means of forming digital competence of future foreign language teachers]. *Inozemni movy*. №1. URL: <http://fl.knlu.edu.ua/article/view/339992> [in Ukrainian]

3. Komar, O., & Dzhyrylo, A. (2024). Formuvannia mizhkulturnoi komunikativnoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv inozemnykh mov u konteksti hlobalizatsii osvity

[Formation of intercultural communicative competence of future foreign language teachers in the context of globalization of education]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*. №2. S. 46–55. [in Ukrainian]

4. Verkhovna Rada of Ukraine. (2014, July 1). Pro vyshchu osvitu [On higher education] (Law No. 1556-VII). [in Ukrainian]

5. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024, February 27). Pro zatverdzhennia Stratehii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky [On approval of the Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2022–2032]. [in Ukrainian]

6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2017, September 5). Pro osvitu [On education] (Law No. 2145-VIII). [in Ukrainian]

7. Stechenko, T., & Byriuk, O. (2023). Realizatsiia aksiolohichnoho pidkhodu v protsesi formuvannia informatsiinoi kultury maibutnykh uchyteliv inozemnykh mov [Implementation of axiological approach in the process of forming information culture of future foreign language teachers]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu “Chernihivskiy kolehium” im. T. H. Shevchenka*. 177(21). S. 121–125. [in Ukrainian]

8. Chaika, O., Savytska, I., Sharmanova, N., & Zakrenytska, L. (2021). Poly- and/or multiculturalism of future teachers in foreign language instruction: Methodological facet. *WISDOM*/ 20(4). S. 126–138. [in English]

9. Goncharova, O., & Maslova, A. (2025). Pro-European values of higher education students: The experience of implementing J. Monnet module. *Studies in Comparative Education*. 93(2). S. 4–11. [in English]

10. Maiier, N. (2017). The methodological training of future university teachers to implement intercultural foreign language education: The competency-based approach. *Advanced Education*. 4(8). S. 4–9. [in English]

11. Ladanivska, I. Yu., Zadorozhna, O. I., Garmash, O. L., Bashmanivskiy, O. L., & Zadoienko, O. I. (2025). Cultivating humanistic values in aspiring foreign language teachers: The influence of the university setting. *Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias*. №4. S. 1–10. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МАЛЬОВАНА Яна – аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MALIOVANA Yana – PhD Student of Pedagogy and Educational Management Department Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Scientific interests: professional training of future specialists.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2025 р.

Стаття прийнята до друку 05.10.2025 р.